

**RAPORT Z DELIMITACJI
OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH
W MIEŚCIE BRUSY**

Brusy 2015 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Metodologia delimitacji obszarów kryzysowych	4
3. Podział miasta na jednostki urbanistyczne.....	7
4. Prezentacja danych wykorzystanych w celu wyznaczenia wartości wskaźników obligatoryjnych i fakultatywnych.....	9
5. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie społecznym.....	14
6. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie gospodarczym.....	21
7. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie przestrzennym	27
8. Podsumowanie - analiza sytuacji w jednostkach urbanistycznych.....	33
Spis tabel	38
Spis rysunków	38
Załącznik 1 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie społecznym	40
Załącznik 2 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie gospodarczym	41
Załącznik 3 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie przestrzennym.....	42

1. Wstęp

Pierwszym etapem w przygotowaniach do prowadzenia kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miasta Brusy jest programowanie tego procesu w dokumentach strategicznych i operacyjnych. Podstawę prowadzenia działań w tym zakresie oraz płaszczyznę ich koordynacji stanowi Lokalny Program Rewitalizacji, który w wieloaspektowy sposób obejmował będzie, zidentyfikowany na podstawie odpowiednio przeprowadzonej diagnozy, obszar zdegradowany miasta Brusy. Miasto i Gmina Brusy przystąpiło do opracowania takiego programu, który umożliwi wdrożenie kompleksowego procesu przemian społecznych, gospodarczych i przestrzennych, realizowanego na obszarze dotkniętym zjawiskami kryzysowymi, prowadzącego do przywrócenia atrakcyjności tego obszaru dla mieszkańców, przedsiębiorców i wszystkich innych odbiorców usług na tym terenie, z korzyścią dla całej społeczności miasta Brusy. Punktem wyjścia do zaplanowania wspomnianego wyżej procesu jest delimitacja obszarów zdegradowanych (kryzysowych).

W celu przeprowadzenia delimitacji obszarów kryzysowych w mieście Brusy zaplanowano i przeprowadzono system wewnątrzmijskich analiz zróżnicowania zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych zwany audytem miejskim. Identyfikacja obszarów kryzysowych została przeprowadzona w oparciu o wyniki tego audytu. Audyt koncentruje się na wewnętrznym zróżnicowaniu jednostki miejskiej. Realizacja podobnych badań cyklicznie w przyszłości pozwoli na obserwowanie kierunków jakościowych przemian w przestrzeni miejskiej.

Oprócz wykorzystania wyników audytu na potrzeby delimitacji obszarów kryzysowych, będącej pierwszym etapem zaplanowanego procesu rewitalizacji, będą one służyć także do realizacji szeregu innych celów. Audyt może bowiem być wykorzystywany jako podstawowe narzędzie diagnostyczne w prowadzeniu różnych polityk miejskich (np. przeciwdziałaniu ubóstwu i bezrobociu, edukacji, bezpieczeństwa, gospodarki nieruchomościami, itp.), może także stanowić użyteczne narzędzie w procesie wyboru miejsc lokalizacji różnego rodzaju interwencji publicznych, a także służyć śledzeniu efektów podejmowanych działań.

Delimitacja obszarów kryzysowych w mieście Brusy została przeprowadzona zgodnie z zapisami "Założeń do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020".

2. Metodologia delimitacji obszarów kryzysowych

Jak już wspomniano we wstępie, proces delimitacji obszarów kryzysowych w mieście Brusy przeprowadzono na podstawie wyników wykonanego audytu miejskiego. Wewnątrzmijska analiza w ramach audytu miejskiego została przeprowadzona dla jednostek przestrzennych określonych mianem jednostek urbanistycznych (metodologię wyznaczania jednostek urbanistycznych zaprezentowano w kolejnym podrozdziale niniejszego opracowania).

Wyznaczone jednostki urbanistyczne stanowiły podstawowy układ dla zbierania danych w ramach audytu miejskiego. W wyniku audytu zgromadzono dane niezbędne do zobrazowania zróżnicowania wewnątrzmijskiego w trzech podsystemach: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Na podstawie zebranych danych dokonano obliczeń wartości wskaźników obligatoryjnych zgodnie z katalogiem zamieszczonym w "Założeniach do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020". Wykaz wskaźników obligatoryjnych poddanych analizie w procesie delimitacji obszarów kryzysowych, wraz z określeniem źródła uzyskania danych niezbędnych do wyznaczenia ich wartości przedstawia Tabela 1. W tabeli zaprezentowano także wartości referencyjne poszczególnych wskaźników dla województwa pomorskiego. Potwierdzeniem sytuacji kryzysowej w ramach jednostki urbanistycznej w obszarze badanym danym wskaźnikiem jest wartość wskaźnika na poziomie mniej korzystnym niż wartość referencyjna dla województwa pomorskiego. Wartości referencyjne dla wskaźników obligatoryjnych w wytycznych zostały określone dla roku 2012 (podsystem społeczny i gospodarczy) lub dla roku 2011 (podsystem przestrzenny). Dlatego też, z uwagi na chęć dokonania rzetelnego porównania i oceny sytuacji, dane do wskaźników zebrano dla lat odpowiadających okresom dla których podano wartości referencyjne (odpowiednio dla lat 2012 i 2011).

Oprócz wskazanego wyżej katalogu wskaźników obligatoryjnych, analizie poddano także wybrane wskaźniki fakultatywne. Wskaźniki fakultatywne wybrane do analizy prezentuje Tabela 2. Sytuację kryzysową w danej jednostce urbanistycznej w ramach badanego wskaźnika stwierdza się w przypadku, gdy jego wartość dla jednostki przyjmuje wartość mniej korzystną niż średnia dla miasta Brusy. W przypadku wskaźników fakultatywnych, dla zachowania spójności całej analizy wskaźnikowej, dane zebrano dla roku 2012.

Tabela 1 Katalog wskaźników obligatoryjnych wraz z określeniem źródeł pozyskania danych oraz wartości referencyjnych wskaźników dla Województwa Pomorskiego

Kryterium	Wskaźnik	Źródło pozyskania danych do obliczenia wartości wskaźnika	Wartość referencyjna dla Województwa Pomorskiego	Potwierdzenie stanu kryzysowego w ramach jednostki - wartość wskaźnika wyższa/niższa od wartości referencyjnej
SPOLECZNE	Wskaźnik 1 - Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach	52,9	wyższa
	Wskaźnik 2 - Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach/Urząd Miejski w Brusach	2,4	wyższa
	Wskaźnik 3 - Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach	27,7	wyższa
	Wskaźnik 4 - Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności	Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach	6,3	wyższa
GOSPODARCZE	Wskaźnik 5 - Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miejski w Brusach	16,4	wyższa
	Wskaźnik 6 - Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Urząd Miejski w Brusach	11,6	niższa
	Wskaźnik 7 - Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach	28,3	wyższa
PRZESTRZENNE	Wskaźnik 8 - Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie	Urząd Miejski w Brusach	42,3	wyższa
	Wskaźnik 9 - Przeciętna powierzchnia lokalu na osobę (m ²)	Urząd Miejski w Brusach	23,0	niższa

Źródło: "Założenia do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020"/opracowanie własne

Tabela 2 Katalog wskaźników fakultatywnych wraz z określeniem źródeł pozyskania danych oraz średnich wartości dla miasta Brusy

Kryterium	Wskaźnik	Źródło pozyskania danych do obliczenia wartości wskaźnika	Średnia wartość dla miasta Brusy	Potwierdzenie stanu kryzysowego w ramach jednostki - wartość dla miasta wyższa/niższa od wartości średniej dla miasta
SPOŁECZNE	Wskaźnik 10 - Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach	888,76	wyższa
	Wskaźnik 11 - Czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności	Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach	0,2	wyższa
	Wskaźnik 12 - Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności	Urząd Miejski w Brusach	5	niższa
GOSPODARCZE	Wskaźnik 13 - Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Urząd Miejski w Brusach	199,61	niższa
PRZESTRZENNE	Wskaźnik 14 - Udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków	Urząd Miejski w Brusach	54	wyższa
	Wskaźnik 15 - Udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków	Urząd Miejski w Brusach	91,5	wyższa
	Wskaźnik 16 - Udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków	Urząd Miejski w Brusach	4,5	wyższa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu "Założenia do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020"

3. Podział miasta na jednostki urbanistyczne

Podziału miasta Brusy na stosunkowo nieduże, możliwie jednorodne pod względem funkcjonalnym oraz względnie homogeniczne pod względem morfologicznym i społecznym jednostki urbanistyczne, dokonano w taki sposób, aby dana jednostka była spójna pod względem: funkcji terenu, jego fizjonomii (budowy przestrzennej i charakteru zabudowy) oraz intensywności użytkowania.

Decydujące znaczenie w procesie wyznaczania granic jednostek urbanistycznych miał przebieg granic obwodów spisowych GUS. W generalnym ujęciu, jednostki, z niewielkimi wyjątkami, zostały wyznaczone tak, aby obszary mieszkalnictwa w pojedynczym obwodzie spisowym nie przynależały do więcej niż jednej jednostki urbanistycznej. Obwód statystyczny GUS jest jednostką przestrzenną wyodrębnioną dla spisów powszechnych i innych badań statystycznych według liczby mieszkań i mieszkańców. Podstawowym kryterium ustalania wielkości obwodu spisowego jest liczba mieszkańców (nie więcej niż 500 osób) oraz liczba mieszkań (nie więcej niż 200). Miasto Brusy podzielone jest na 13 obwodów spisowych.

W wyniku przeprowadzonego podziału w mieście wyodrębniono 7 jednostek urbanistycznych. Niektóre obwody spisowe połączono tak aby tworzyły jedną jednostkę urbanistyczną z uwagi na chęć uniknięcia tworzenia sztucznych podziałów dla obszarów o tej samej funkcji terenu, intensywności użytkowania oraz o podobnej strukturze tkanki miejskiej. W poniższej tabeli zaprezentowano zasięg terytorialny, oraz dane na temat liczby ludności zamieszkującej obszar wyodrębnionych jednostek urbanistycznych. Jednostki oznaczono kolejnymi literami alfabetu od A do G.

Podział miasta Brusy na jednostki urbanistyczne prezentuje Tabela 3 oraz Rysunek 1.

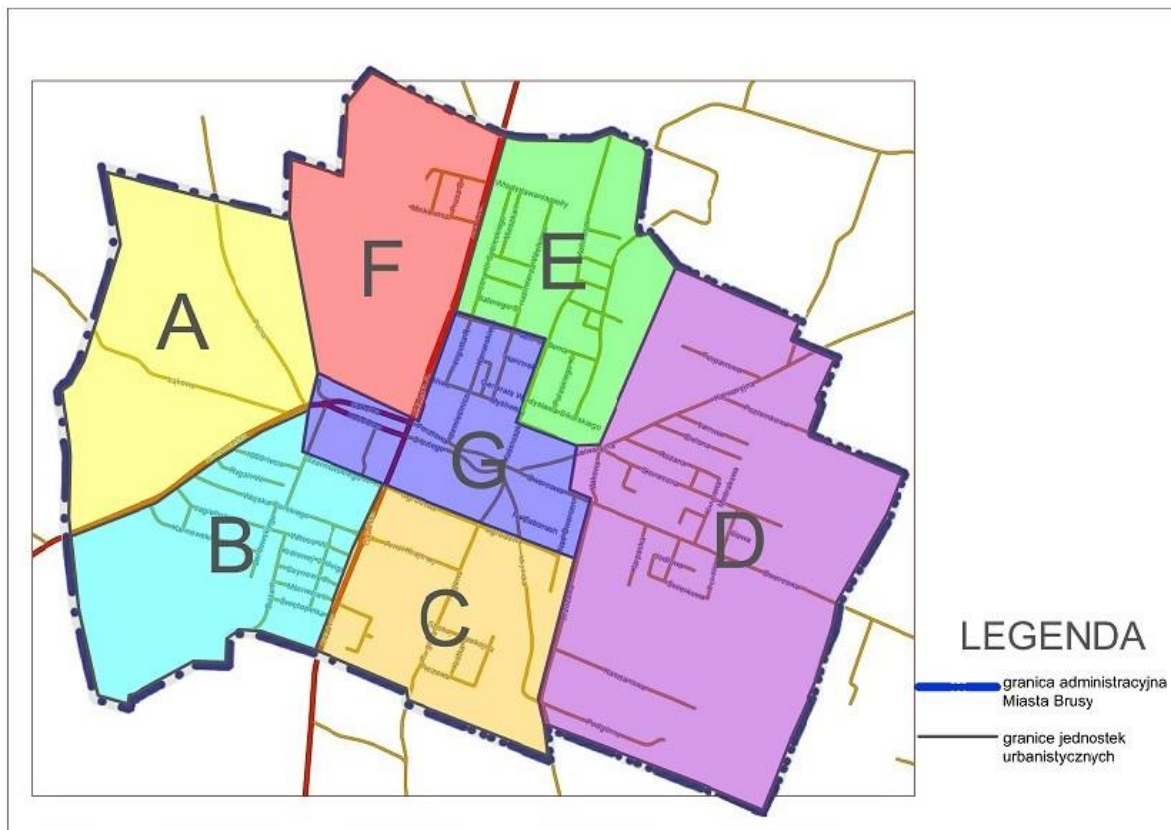
Tabela 3 Zasięg wyodrębnionych jednostek urbanistycznych w mieście Brusy wraz z danymi na temat liczby ludności (według stanu na 31.12.2012 r.)

Jednostka urbanistyczna	Ulice wchodzące w skład jednostki	Wiodąca funkcja jednostki	Liczba ludności	Udział % w ogólnej liczbie mieszkańców miasta
A	Chełmowska, Łąkowa, Polna	f. produkcyjno - rolnicza	206	4,15
B	1000 – lecia, 3 Maja, Derdowskiego (część), Feliksa Bolta, Floriana Ceynowy, Jagiellońska, Karnowskiego, Królowej Jadwigi, ks. Augustyna Czarnowskiego, Łokietka, Mściwoja II, Świętopelka, Wicka Rogali, Wincentego Witosa,	f. mieszkalna	1 226	24,68

	Wojska Polskiego			
C	Armii Krajowej, Gdańska (część), Graniczna, Krótka, Młyńska (część), Ogrodowa, Spokojna, Sportowa, Targowa (część), Tęczowa	f. usługowa	709	14,27
D	Akacyjowa, Brzozowa, Dębowa, Dworcowa (część), Jaśminowa, Jodłowa, Kalwaryjna (część), Karpacka, Kasztanowa, Klonowa, Kwiatowa, Liliowa, Łanowa, Makowa, Modrakowa, Podgórna, Poziomkowa, Różana, Słoneczna, Stokrotki, Świerkowa, Tulipanowa, Wiśniowa, Zielona	f. mieszkalna	984	19,81
E	Bolesława Chrobrego, Bolesława Krzywoustego, gen. Józefa Bema (część), gen. Józefa Hallera, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, gen. Stanisława Maczka, gen. Stefana Grota Roweckiego, gen. Władysława Andersa, gen. Władysława Sikorskiego, Jana III Sobieskiego, Józefa Poniatowskiego, Kazimierza Pułaskiego, Kazimierza Wielkiego, Kościuszki (część), ks. płk. Józefa Wryczy, Mieszka I, Stefana Batorego, Władysława Jagiełły	f. mieszkalna	501	10,08
F	Bolesława Prusa, Gdańska (część), Mickiewicza, Słowackiego, Władysława Reymonta,	f. produkcyjno - przemysłowa	249	5,01
G	2-go Lutego, bł. ks. Józefa Jankowskiego, Derdowskiego (część), Dworcowa (część), Gdańska (część), gen. Józefa Bema (część), Harcerska, Kalwaryjna (część), Konarskiego, Kościelna, Kościuszki (część), Młyńska (część), Myśliwska, Na Zaborach, Nad Dworcem, Okrężna, Plac Jana Pawła II, Pocztowa, Romualda Traugutta, Rzemieślnicza, Szkolna, Targowa (część), Wybickiego	f. usługowo - mieszkalna	1093	22,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brusach

Rysunek 1 Podział miasta Brusy na jednostki urbanistyczne

Źródło: Opracowanie własne

4. Prezentacja danych wykorzystanych w celu wyznaczenia wartości wskaźników obligatoryjnych i fakultatywnych

W celu wyznaczenia wartości wskaźników obligatoryjnych (Tabela 1) dla poszczególnych jednostek urbanistycznych zebrano dane na temat (w nawiasach podano źródło pozyskania danych):

- liczby ludności (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby ludności korzystającej z zasiłków pomocy społecznej, tj. liczby osób, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej (Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach);
- liczby długotrwale bezrobotnych, tj. liczby osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach);

- liczby osób w wieku produkcyjnym, tj. mężczyzn w wieku 18-64 lat, kobiet w wieku 18-59 lat (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby przestępstw stwierdzonych ogółem (Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach);
- liczby przestępstw przeciwko opiece i rodzinie, t.j, liczby czynów zabronionych, mających uregulowanie w rozdziale XXVI k.k., obejmujących: bigamię, znęcanie się, rozpijanie małoletniego, uchylenie się od alimentacji, porzucenie małoletniego albo osoby nieporadnej, uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego albo osoby nieporadnej -art. 206 – 2011 k.k. (Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach);
- liczby ludności w wieku poprodukcyjnym t.j, mężczyzn w wieku 65 lat i więcej, kobiet w wieku 60 lat i więcej (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby bezrobotnych (Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach);
- liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (Powiatowy Urząd Pracy w Chojnicach);
- liczby budynków mieszkalnych (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 (Urząd Miejski w Brusach);
- powierzchni użytkowej mieszkań (Urząd Miejski w Brusach).

Z uwagi na fakt, iż w "Założeniach do projektu wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020" zaprezentowano wartości referencyjne wskaźników dla lat 2012 (podsystem społeczny i gospodarczy) oraz 2011 (podsystem przestrzenny), dla zachowania rzetelności dokonywanych porównań i oceny sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach przeprowadzanej analizy wskaźnikowej, dane zebrano odpowiednio dla lat 2012 (wskaźniki w podsystemach społecznym i gospodarczym) oraz 2011 (wskaźniki w podsystemie przestrzennym). Wyjątkiem są jedynie dane na temat ogólnej liczby bezrobotnych, liczby osób długotrwale bezrobotnych oraz liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Dane te pozyskano według stanu na dzień 19.02.2015 r. z uwagi na fakt, iż Powiatowy Urząd Pracy nie dysponuje systemem, który umożliwiałby generowanie tak szczegółowych raportów

(dla jednostek urbanistycznych, ulic lub punktów adresowych) zawierających historyczne dane. W oparciu o powyższe dane oraz pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Chojnicach dane zbiorcze na temat liczby osób bezrobotnych, liczby osób długotrwale bezrobotnych oraz liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w całym mieście Brusy według stanu na dzień 31.12.2012, dokonano statystycznego przeliczenia liczby osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym dla poszczególnych jednostek urbanistycznych na dzień 31.12.2012 r.

Wyżej wskazane dane dla poszczególnych jednostek urbanistycznych przedstawia Tabela 4.

W celu wyznaczenia wartości wskaźników fakultatywnych, dla poszczególnych jednostek urbanistycznych zebrano dane na temat (w nawiasach podano źródło pozyskania danych):

- łącznej sumy wypłaconych zasiłków pomocy rodzinie (Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach);
- ilości rodzin, którym udzielono zasiłku (Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach);
- liczby czynów karalnych nieletnich (Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach);
- łącznej liczby ludności (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (Urząd Miejski w Brusach);
- wysokości dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości (Urząd Miejski w Brusach);
- ogólnej liczby budynków (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby budynków generujących niskie emisje (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby budynków wymagających remontu (Urząd Miejski w Brusach);
- liczby obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji (Urząd Miejski w Brusach).

Dla zachowania spójności przeprowadzanej analizy wskaźnikowej, z uwagi na fakt, iż wskaźniki obligatoryjne badano dla lat 2012 i 2011, dane do wyznaczenia wartości wskaźników fakultatywnych zebrano dla analogicznych okresów (Tabela 5).

Tabela 4 Dane wyjściowe do obliczenia wskaźników obligatoryjnych w podziale na jednostki urbanistyczne

Jednostka urbanistyczna	Liczba ludności (stan na 31.12.2012)	Liczba osób korzystających z zasilków pomocy społecznej (w 2012 r.)	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba osób w wieku produkcyjnym (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem (w 2012 r.)	Liczba przestępstw przeciwko opiece i rodzinie (w 2012r.)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (stan na 31.12.2012 r.)	Ogólna liczba bezrobotnych (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 (2011 r.)	Ogólna liczba budynków mieszkalnych (2011 r.)	Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² (2011 r.)
A	206	16	14	120	9	1	33	12	3	28	22	40	6 342,00
B	1226	60	44	773	14	1	126	83	5	104	40	224	34 069,00
C	709	41	31	456	7	1	85	45	5	66	38	97	20 027,66
D	984	83	38	617	10	0	75	69	6	77	66	217	29 489,00
E	501	12	19	319	8	0	38	28	4	41	17	114	19 770,00
F	249	17	12	147	5	0	40	26	2	22	21	50	7 051,97
G	1093	83	42	655	31	4	182	107	13	107	97	210	33 814,37
RAZEM	4 968	312	200	3 087	84	7	579	370	38	445	301	952	150 564,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Tabela 5 Dane wyjściowe do obliczenia wskaźników fakultatywnych w podziale na jednostki urbanistyczne

Jednostka urbanistyczna	Łączna suma wypłaconych zasiłków pomocy rodzinie (w 2012 r.)	Ilość rodzin, którym udzielono zasiłku (w 2012 r.)	Liczba czynów karalnych nieletnich (w 2012 r.)	Liczba ludności (stan na 31.12.2012 r.)	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (stan na 31.12.2012 r.)	Wysokość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości (2012 r.)	Ogólna liczba budynków (2011 r.)	Liczba budynków generujących niskie emisje (2011 r.)	Liczba budynków wymagających remontu (2011 r.)	Liczba obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji (2011 r.)
A	9 393,60	5	0	206	1	110 912,00	126	63	119	2
B	7 230,73	17	0	1226	3	129 451,00	397	259	360	0
C	12 254,25	10	0	709	7	231 287,56	299	129	280	10
D	13 580,08	18	0	984	3	86 764,00	419	220	360	10
E	6 315,00	5	0	501	3	39 917,00	193	118	170	6
F	2 404,88	6	0	249	3	182 189,72	148	58	140	8
G	25 255,33	25	1	1093	5	211 126,72	561	310	531	60
RAZEM	76 433,87	86	1	4968	25	991 648,00	2143	1157	1960	96

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

5. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie społecznym

Oceny sytuacji w ramach podsystemu społecznego dokonano za pomocą wskaźników:

- obligatoryjnych:
 - wskaźnik 1 - liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. ludności;
 - wskaźnik 2 - udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym;
 - wskaźnik 3 - liczba przestępstw na 1 tys. ludności;
 - wskaźnik 4 - liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności;
- fakultatywnych;
 - wskaźnik 10 - wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę;
 - wskaźnik 11 - czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności;
 - wskaźnik 12 - liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności.

Na podstawie przedstawionych powyżej danych (Tabela 4) dokonano obliczeń wartości wskaźników obligatoryjnych w ramach podsystemu społecznego (Tabela 6).

W wyniku wyznaczenia wartości wskaźnika 1 – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności, sytuację kryzysową stwierdzono w 5 spośród badanych jednostek urbanistycznych. W jednostkach A, C, D, F oraz G z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. ludności korzysta więcej osób niż w województwie pomorskim. Wartość referencyjna wskaźnika wynosi 52,9. Najgorszą sytuację zanotowano w jednostkach urbanistycznych A, D oraz G (wartość wskaźnika odpowiednio 77,7, 84,3 oraz 75,9), natomiast najlepszą w jednostce E (24,0). W Brusach z pomocy społecznej korzysta średnio więcej osób niż w województwie pomorskim. Na każdy 1 tys. mieszkańców miasta przypadają prawie 63 osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej.

Analizując wartości wskaźnika 2 – udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym zauważalny jest fakt, iż każda badana jednostka urbanistyczna odznacza się sytuacją kryzysową w tym zakresie. Wartość referencyjna wskaźnika dla województwa pomorskiego to 2,4 podczas gdy wskaźnik wyznaczony dla poszczególnych jednostek przyjmuje wartości od 6,0 do 11,7. Średnia dla miasta Brusy to 6,5.

W jednostkach urbanistycznych A, oraz G popełnianych jest więcej przestępstw w przeliczeniu na 1 tys. ludności niż w całym województwie pomorskim. Wartość referencyjna

wskaźnika 3 – liczba przestępstw na 1 tys. ludności wynosi 27,7 podczas gdy dla tych jednostek odpowiednio 43,7 oraz 28,4.

W ramach wskaźnika 4 – liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności sytuację kryzysową zdiagnozowano w jednostkach urbanistycznych A, B, C oraz G. Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego to 6,3 a dla wskazanych jednostek odpowiednio 48,5, 8,2, 14,1 oraz 36,6. W całym mieście na każde 10 tys. osób przypada 14,1 popełnionych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece.

Sytuację w ramach poszczególnych jednostek urbanistycznych w mieście Brusy w oparciu o obligatoryjne wskaźniki w ramach podsystemu społecznego zaprezentowano na materiale graficznym (Rysunek 2, Rysunek 3, Rysunek 4, Rysunek 5).

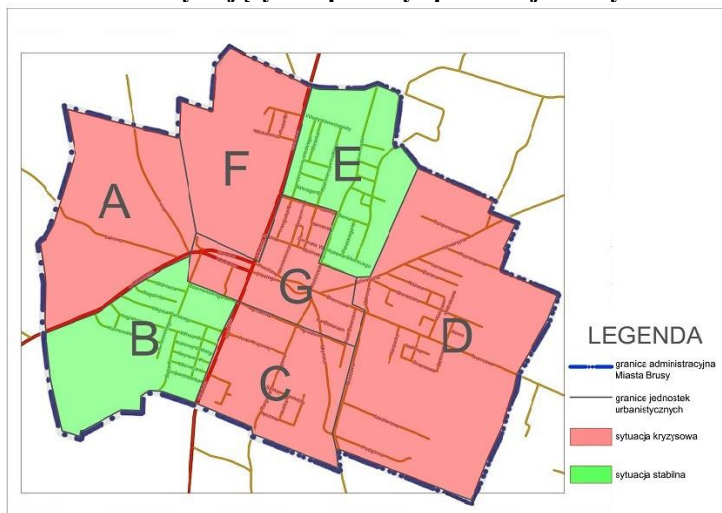
Tabela 6 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu społecznego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 1 – Liczba osób korzystających z zasilków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Wskaźnik 1 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 1 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 1 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 2 – Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik 2 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 2 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 2 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 3 – Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wskaźnik 3 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 3 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 3 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 4 – Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności	Wskaźnik 4 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 4 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 4 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	77,7	62,8	52,9	TAK	11,7	6,5	2,4	TAK	43,7	16,9	27,7	TAK	48,5	14,1	6,3	TAK
B	48,9	62,8	52,9	NIE	5,7	6,5	2,4	TAK	11,4	16,9	27,7	NIE	8,2	14,1	6,3	TAK
C	57,8	62,8	52,9	TAK	6,8	6,5	2,4	TAK	9,9	16,9	27,7	NIE	14,1	14,1	6,3	TAK
D	84,3	62,8	52,9	TAK	6,2	6,5	2,4	TAK	10,2	16,9	27,7	NIE	0	14,1	6,3	NIE
E	24	62,8	52,9	NIE	6,0	6,5	2,4	TAK	16	16,9	27,7	NIE	0	14,1	6,3	NIE
F	68,3	62,8	52,9	TAK	8,2	6,5	2,4	TAK	20,1	16,9	27,7	NIE	0	14,1	6,3	NIE
G	75,9	62,8	52,9	TAK	6,4	6,5	2,4	TAK	28,4	16,9	27,7	TAK	36,6	14,1	6,3	TAK

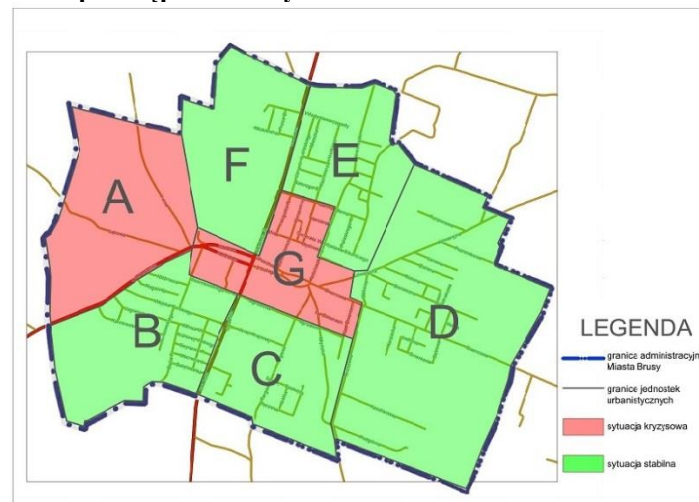
Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

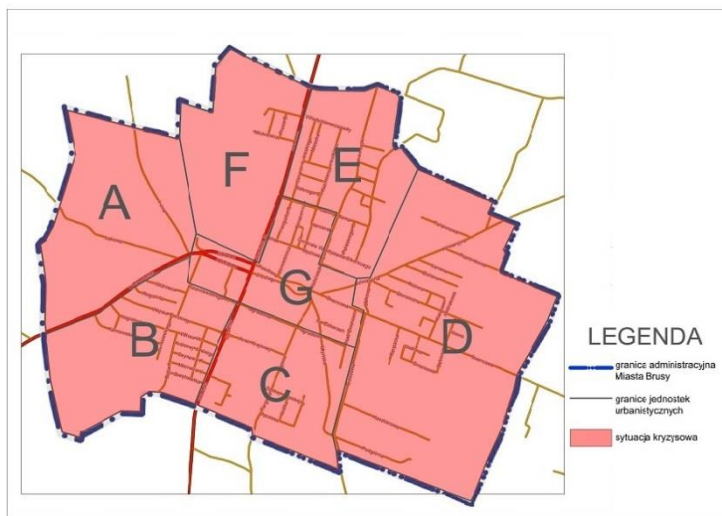
Rysunek 2 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 1 – liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. ludności

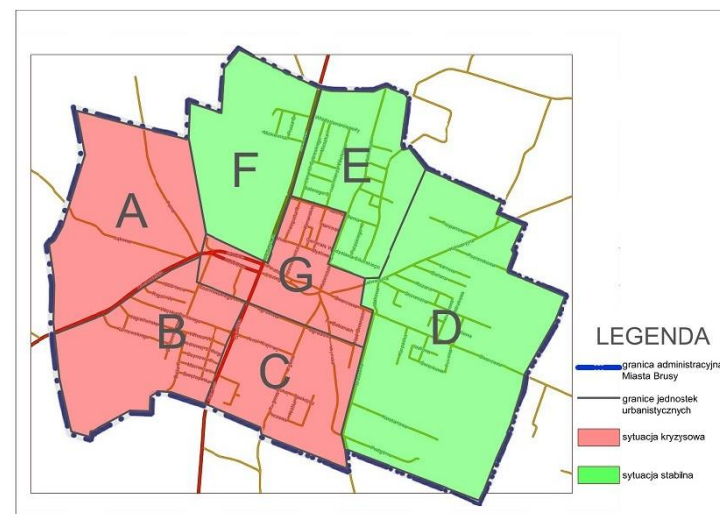
Rysunek 4 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych– wskaźnik 3 – liczba przestępstw na 1 tys. ludności

Rysunek 3 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych - wskaźnik 2 – udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Rysunek 5 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 4 – liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności

Ocenę sytuacji w mieście Brusy w ramach podsystemu społecznego uzupełniono o analizę w oparciu o wskaźniki fakultatywne (Tabela 7).

W roku 2012 w Brusach zasiłku udzielono 86 rodzinom na łączną kwotę 76 433,87 zł, co w przeliczeniu na rodzinę daje średnią wartość 888,77 zł. Badając sytuację w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w oparciu o wskaźnik 10 - wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę, dostrzec należy, iż w jednostkach A, C, E oraz G wypłacono wyższą średnią sumę zasiłków niż wynosi wartość wskaźnika dla całego miasta. Stwierdzić można zatem, że na obszarach tych jednostek zamieszkuje więcej osób potrzebujących znacznego wsparcia materialnego w postaci zasiłków pomocy społecznej niż na pozostałych obszarach miasta. Potwierdza to tym samym trudną sytuację społeczną w tych jednostkach.

Średnia wartość wskaźnika 11 - czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności w mieście Brusy to 0,2. Wyższą wartość zanotowano jedynie w ramach jednostki G.

W 2012 roku na terenie miasta działało 25 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Oznacza to, iż biorąc pod uwagę liczbę ludności Brus, która wg stanu na dzień 31.12.2012 r. wynosiła 4 968 osób, na każdy 1 tys. mieszkańców przypada 5 tego typu organizacji. Większą liczbą fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. ludności charakteryzują się jednostki urbanistyczne C (9,9), E (6,0) i F (12,0), co obrazuje korzystniejszą sytuację na tych obszarach niż w całym mieście. Sytuacja kryzysowa w oparciu o wskaźnik 12 potwierdzona została w pozostałych badanych jednostkach: A, B, D, oraz G.

Sytuację w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w oparciu o fakultatywne wskaźniki w ramach podsystemu społecznego zobrazowano na materiałach graficznych (Rysunek 6, Rysunek 7, Rysunek 8).

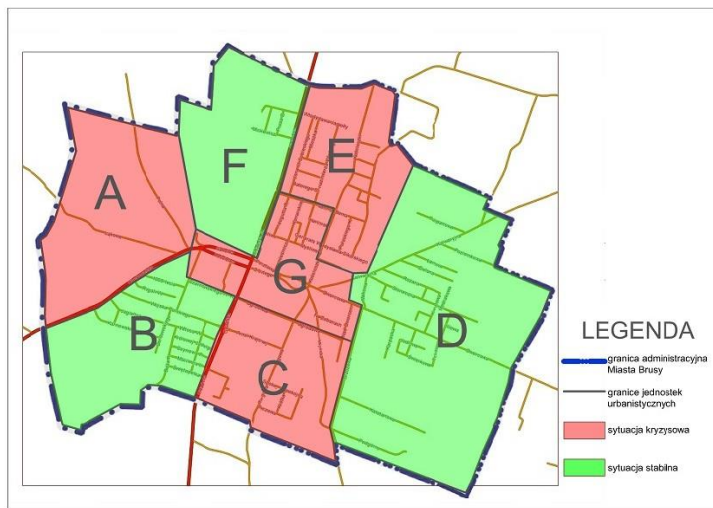
Tabela 7 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu społecznego w oparciu o wskaźniki fakultatywne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 10 – Wielkość zasilków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	Wskaźnik 10 – Średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 10 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 11 – Czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności	Wskaźnik 11 – średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 11 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 12 – Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności	Wskaźnik 12 – Średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 12 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	1 878,72	888,77	TAK	0	0,2	NIE	4,9	5	TAK
B	425,34	888,77	NIE	0	0,2	NIE	2,4	5	TAK
C	1 225,43	888,77	TAK	0	0,2	NIE	9,9	5	NIE
D	754,45	888,77	NIE	0	0,2	NIE	3	5	TAK
E	1 263,00	888,77	TAK	0	0,2	NIE	6	5	NIE
F	400,81	888,77	NIE	0	0,2	NIE	12	5	NIE
G	1 010,21	888,77	TAK	0,9	0,2	TAK	4,6	5	TAK

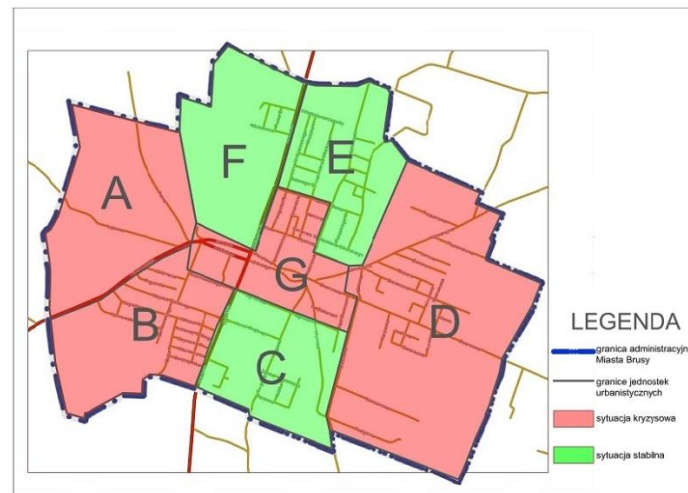
Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

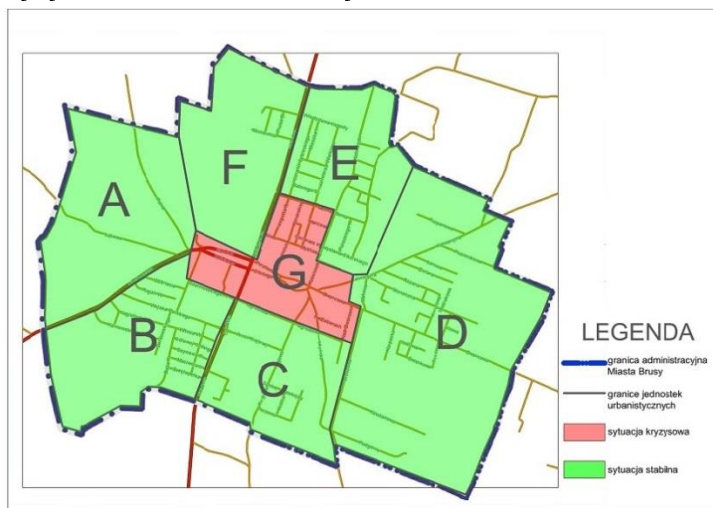
Rysunek 6 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 10 – wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę

Rysunek 8 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 12 – liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności

Rysunek 7 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 11 – czynny karalne nieletnich na 1 tys. ludności

6. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie gospodarczym

W ramach podsystemu gospodarczego badaniu poddano sytuację w mieście w ramach poszczególnych jednostek urbanistycznych w oparciu o wskaźniki:

- obligatoryjne:
 - wskaźnik 5 - odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności;
 - wskaźnik 6 - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób;
 - wskaźnik 7 - odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych;
- fakultatywne:
 - wskaźnik 13 - wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W województwie pomorskim w 2012 roku odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wyniósł 16,4. Z tą wartością referencyjną zestawiano wartości wskaźników dla poszczególnych jednostek urbanistycznych w Brusach w celu oceny gospodarczego potencjału lokalnej społeczności. W jednej jednostce zdiagnozowano sytuację trudniejszą niż w województwie pomorskim. Jednostką, w której osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią większy odsetek w ogólnej liczbie ludności niż wysokość wartości referencyjnej dla województwa pomorskiego jest jednostka G (wskaźnik 5).

Według stanu na 31 grudnia 2012 r. w Brusach zarejestrowanych było 370 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów w przeliczeniu na 100 mieszkańców przypadało w jednostkach urbanistycznych F (10,4) oraz G (9,8). Najmniej w jednostce E (5,6). Wartość referencyjna w województwie pomorskim w roku 2012 dla wskaźnika 6 - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób wynosi 11,6, zatem we wszystkich jednostkach urbanistycznych miasta Brusy dostrzegalna jest w tym zakresie sytuacja gorsza niż w województwie, co potwierdza sytuację kryzysową w ramach tego wskaźnika na obszarze całego miasta.

W województwie pomorskim w 2012 roku średnio 28,3% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Sytuacja w Brusach w oparciu o analizę dostępnych danych jest we wszystkich jednostkach urbanistycznych lepsza niż w województwie. Największym odsetkiem osób z najniższym wykształceniem w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy charakteryzuje się jednostka G (12,1). Średnia wartość wskaźnika 7 dla miasta Brusy wynosi 8,5. Wyższy, niż średnia dla miasta, udział osób

bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych charakteryzuje jednostki: G (12,1), A (10,7), E (9,8) oraz F (9,1).

Wyniki oceny sytuacji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w Brusach w oparciu o wskaźniki obligatoryjne w ramach podsystemu gospodarczego przedstawia Tabela 8 oraz materiał graficzny (Rysunek 9, Rysunek 10, Rysunek 11).

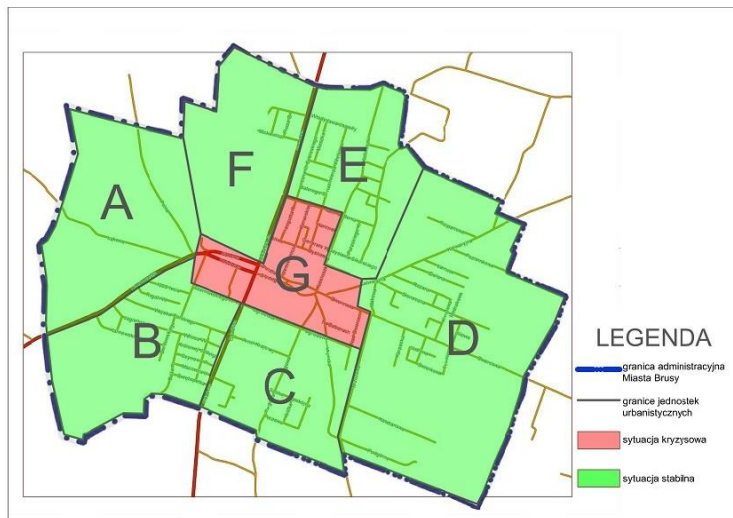
Tabela 8 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu gospodarczego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 5 – Odsetek osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Wskaźnik 5 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 5 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 5 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 6 – Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Wskaźnik 6 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 6 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 6 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 7 – Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych	Wskaźnik 7 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 7 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 7 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	16	11,7	16,4	NIE	5,8	7,4	11,6	TAK	10,7	8,5	28,3	NIE
B	10,3	11,7	16,4	NIE	6,8	7,4	11,6	TAK	4,8	8,5	28,3	NIE
C	12	11,7	16,4	NIE	6,3	7,4	11,6	TAK	7,6	8,5	28,3	NIE
D	7,6	11,7	16,4	NIE	7	7,4	11,6	TAK	7,8	8,5	28,3	NIE
E	7,6	11,7	16,4	NIE	5,6	7,4	11,6	TAK	9,8	8,5	28,3	NIE
F	16,1	11,7	16,4	NIE	10,4	7,4	11,6	TAK	9,1	8,5	28,3	NIE
G	16,7	11,7	16,4	TAK	9,8	7,4	11,6	TAK	12,1	8,5	28,3	NIE

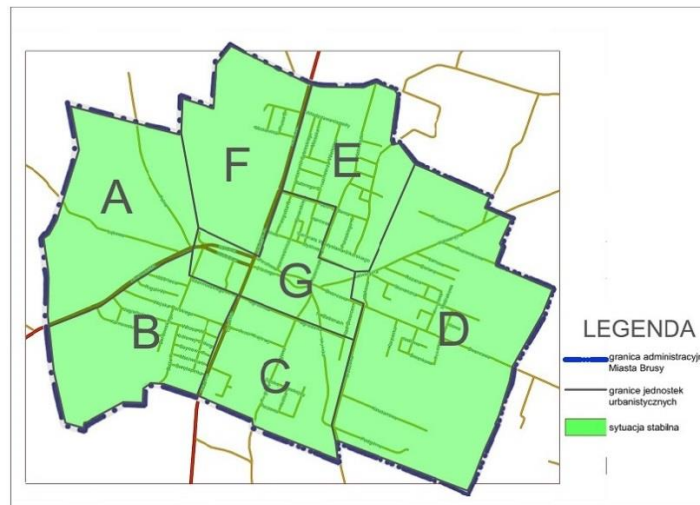
Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

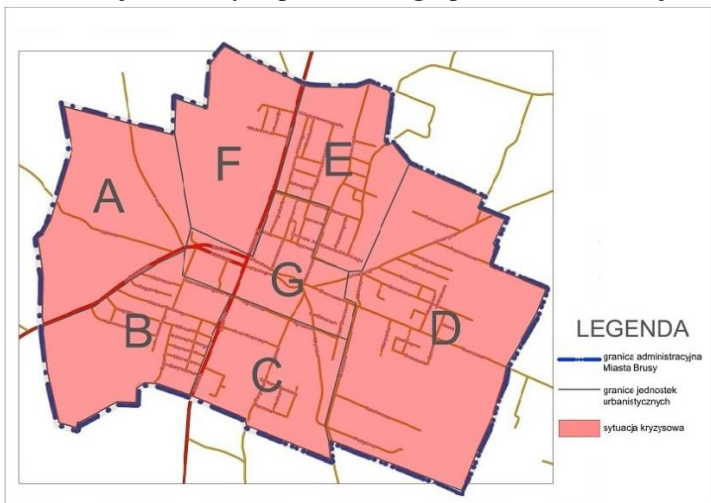
Rysunek 9 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 5 – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Rysunek 11 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 7 – odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych

Rysunek 10 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 6 – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Ocenę sytuacji w Brusach w podsystemie gospodarczym w oparciu o wskaźniki obligatoryjne uzupełniono analizą wskaźnika dodatkowego – wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca (Tabela 9, Rysunek 12).

W 2012 roku dochód gminy Brusy z tytułu podatku od nieruchomości zapłaconego przez mieszkańców miasta wyniósł 991 648,00 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje wartość 199,61 zł. W celu oceny sytuacji gospodarczej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zestawiano tak otrzymaną wartość średnią dla miasta z wartościami wskaźnika 13 (wysokość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca) dla poszczególnych jednostek urbanistycznych. Wskaźnik ten obrazować może zróżnicowanie zamożności ludności zamieszkującej różne części miasta. W roku 2012 przeciętny mieszkaniec jednostek A, C, oraz F zapłacił średnio większą kwotę podatku od nieruchomości niż wyniosła średnia dla miasta. Dla wspomnianych jednostek było to odpowiednio 538,41 zł, 326,22 zł oraz 731,69 zł. Zdecydowanie niższe średnie wartości wpłaconego podatku od nieruchomości charakteryzują pozostałe badane jednostki: B - 105,59 zł, D - 88,17 zł, E – 79,67 zł, G – 193,16zł. Fakt ten może być odzwierciedleniem mniejszej zamożności mieszkańców tych jednostek przekładający się na mniejszą powierzchnię posiadanych przez nich nieruchomości. W jednostkach B, D, E, oraz G stwierdzono sytuację kryzysową w ramach wskaźnika 13.

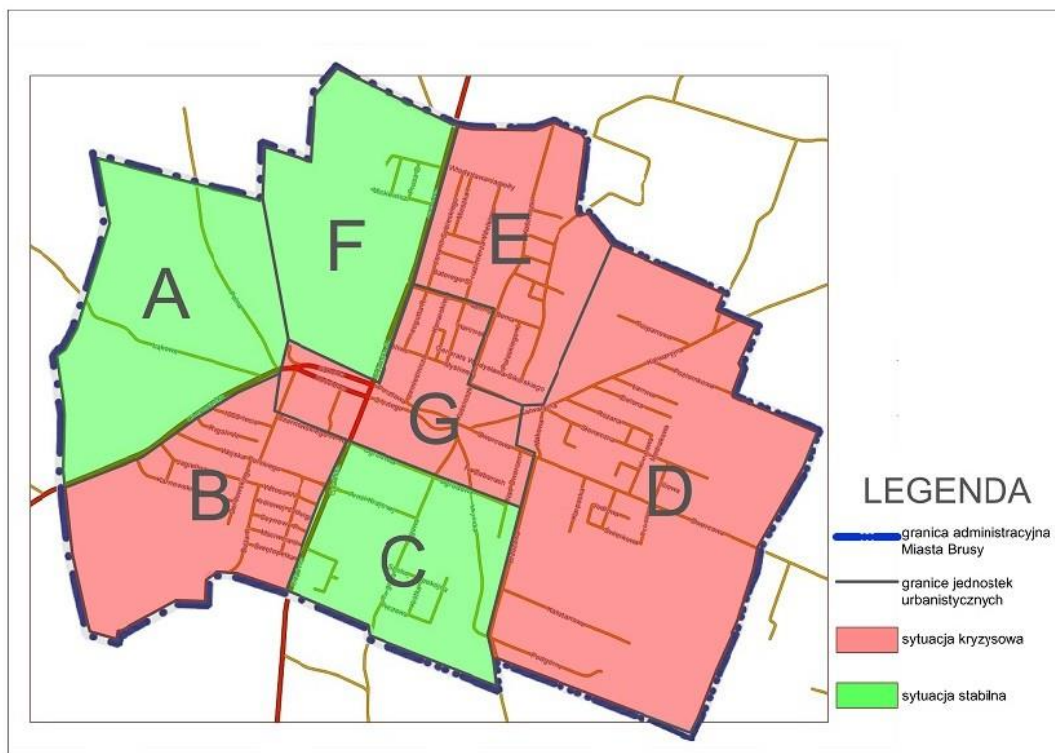
Tabela 9 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu gospodarczego w oparciu o wskaźniki fakultatywne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 13 – Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Wskaźnik 13 – Średnia 1wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 13 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	538,41	199,61	NIE
B	105,59	199,61	TAK
C	326,22	199,61	NIE
D	88,17	199,61	TAK
E	79,67	199,61	TAK
F	731,69	199,61	NIE
G	193,16	199,61	TAK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 12 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 13 – wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca

7. Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w podsystemie przestrzennym

W celu oceny sytuacji w ramach podsystemu przestrzennego w poszczególnych jednostkach urbanistycznych miasta Brusy posłużono się następującymi wskaźnikami:

- obligatoryjnymi:
 - wskaźnik 8 - udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie;
 - wskaźnik 9 - przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m²);
- fakultatywnymi:
 - wskaźnik 14 - udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków;
 - wskaźnik 15 - udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków;
 - wskaźnik 16 - udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków.

W 2011 roku w Brusach zlokalizowane były łącznie 952 budynki mieszkalne, z których 301 wybudowano przed rokiem 1970. Z danych Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2011 roku wynika, że udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie dla województwa pomorskiego wyniósł 42,3%. Wartość tą przyjęto w analizie za wartość referencyjną, w stosunku do której dokonano porównań stanu w tej materii w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w Brusach. Za sytuację niekorzystną (kryzysową) w ramach wskaźnika 8 uznaje się stan, w którym udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie jest większy niż wartość referencyjna dla województwa pomorskiego. Stan taki dostrzegalny jest w dwóch spośród siedmiu badanych jednostek. W jednostce A na każde 100 budynków mieszkalnych przypada 55 wybudowanych przed rokiem 1970, natomiast w jednostce G - 46,2. Wskaźnik 8 potwierdza zatem w tych dwóch jednostkach stan kryzysowy.

W województwie pomorskim w 2011 roku przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę wyniosła 23 m². W badanych jednostkach urbanistycznych w Brusach wskaźnik ten przyjmuje wartości w przedziale od 27,8 m² do 39,5 m². Mieszkańcy Brus mają zatem średnio do dyspozycji większe lokale mieszkalne niż mieszkańcy całego województwa pomorskiego. Analiza wskaźnika 9 nie potwierdziła sytuacji kryzysowej w żadnej z badanych jednostek.

Wyniki oceny sytuacji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w Brusach w oparciu o wskaźniki obligatoryjne w ramach podsystemu przestrzennego przedstawia Tabela 10 oraz materiał graficzny (Rysunek 13, Rysunek 14).

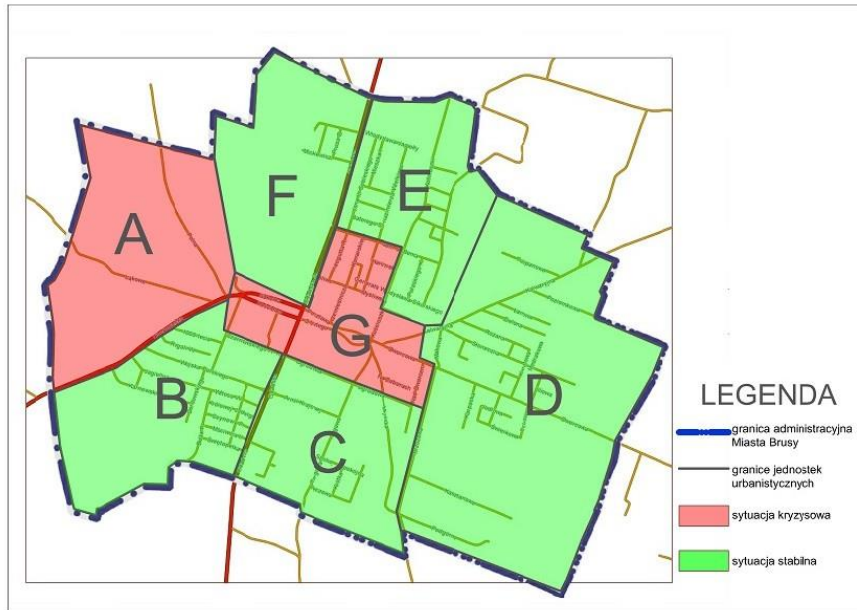
Tabela 10 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu przestrzennego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 8 – Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej ich liczbie	Wskaźnik 8 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 8 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 8 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 9 – Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m ²)	Wskaźnik 9 – Średnia dla miasta Brusy	Wskaźnik 9 – Wartość referencyjna dla województwa pomorskiego	Wskaźnik 9 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	55	31,6	42,3	TAK	30,8	30,3	23	NIE
B	17,9	31,6	42,3	NIE	27,8	30,3	23	NIE
C	39,2	31,6	42,3	NIE	28,2	30,3	23	NIE
D	30,4	31,6	42,3	NIE	30	30,3	23	NIE
E	14,9	31,6	42,3	NIE	39,5	30,3	23	NIE
F	42	31,6	42,3	NIE	28,3	30,3	23	NIE
G	46,2	31,6	42,3	TAK	30,9	30,3	23	NIE

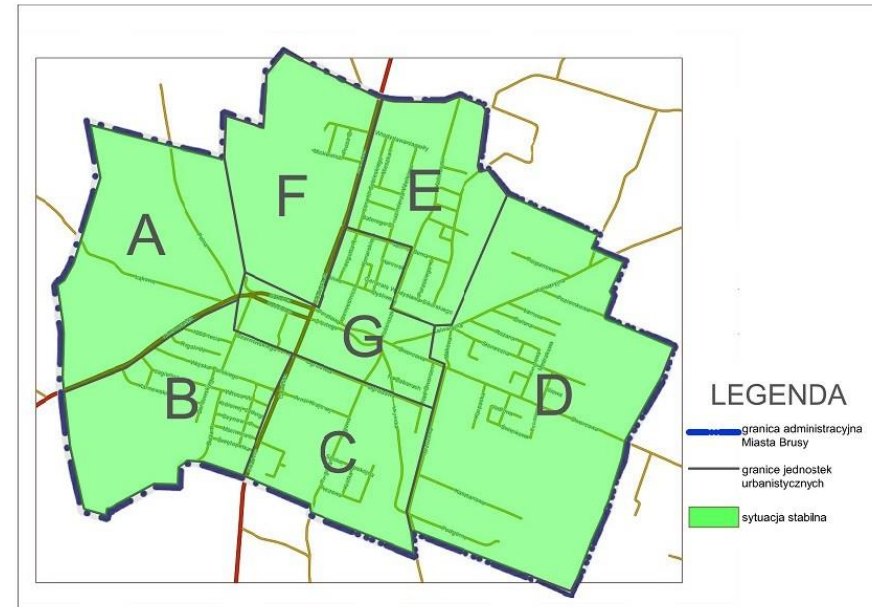
Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 13 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 8 – udział budynków mieszkalnych wybudowanych przez 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie

Rysunek 14 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 9 – przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m²)

Według danych z przeprowadzonego audytu miejskiego w Brusach spośród wszystkich 2 143 budynków, 1 157 generuje niskie emisje, co stanowi 54%. Na obszarze trzech jednostek urbanistycznych udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków jest wyższy niż średnia dla miasta. W jednostce B na każde 100 budynków przypada 65,2 budynków emitujących niskie emisje, w jednostce E – 61,1, natomiast w G - 55,3. Sytuacja w tych jednostkach jest zatem niekorzystna.

W wyniku przeprowadzonego audytu stwierdzono również, iż 91,5% budynków w Brusach wymaga remontu, przy czym za budynek wymagający remontu uznawano taki, w którym konieczne jest przeprowadzenie jakichkolwiek prac, nawet o niewielkim zakresie, charakteryzujących się koniecznością poniesienia nawet niewielkich nakładów finansowych. Większym udziałem budynków wymagających remontu, w ogólnej ich liczbie niż średnia dla miasta, odznaczają się jednostki urbanistyczne A, C, F oraz G, w których wartość wskaźnika wynosi odpowiednio 94,4%, 93,6%, 94,6% oraz 94,7%. Sytuacja kryzysowa w ramach wskaźnika 15 - udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków, potwierdzona została zatem na obszarze czterech wskazanych wyżej jednostek.

Ostatnim wskaźnikiem wykorzystanym do analizy sytuacji w podsystemie przestrzennym miasta Brusy był wskaźnik 16 - udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków. W Brusach w 2012 r. zlokalizowanych było łącznie 96 obiektów zabytkowych wymagających przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych w celu zachowania ich walorów i znaczenia kulturowego. Największa liczba takich obiektów, bo aż 60 zlokalizowana była w ramach jednostki urbanistycznej G, co w przeliczeniu na ogólną liczbę budynków z obszaru jednostki, daje wartość wskaźnika na poziomie 10,7. Na obszarze jednostki C znajdowało się 10 takich obiektów (wartość wskaźnika 3,3), w ramach jednostki D - 10 obiektów (2,4), F - 8 (5,4), E - 6 (3,1), A - 2 (1,6). Na terenie jednostki B nie znajdował się żaden tego typu obiekt. Średnia wartość badanego wskaźnika dla całego miasta Brusy to 4,5. Sytuację kryzysową stwierdzono zatem w ramach jednostek F oraz G.

Wyniki oceny sytuacji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych w Brusach w oparciu o wskaźniki fakultatywne w ramach podsystemu przestrzennego przedstawia Tabela 11 oraz materiał graficzny (Rysunek 15, Rysunek 16, Rysunek 17).

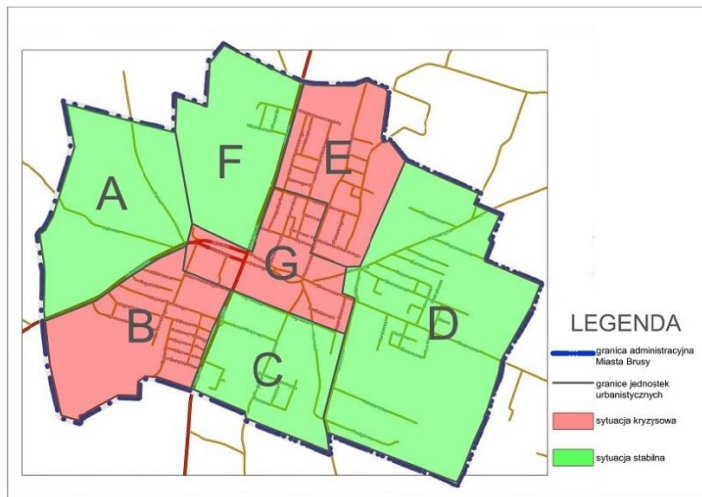
Tabela 11 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu przestrzennego w oparciu o wskaźniki fakultatywne

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik 14 – Udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik 14 – Średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 14 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 15 – Udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik 15 – Średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 15 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)	Wskaźnik 16 – Udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik 16 – średnia wartość dla miasta Brusy	Wskaźnik 16 – Sytuacja kryzysowa (TAK/NIE)
A	50	54	NIE	94,4	91,5	TAK	1,6	4,5	NIE
B	65,2	54	TAK	90,7	91,5	NIE	0	4,5	NIE
C	43,1	54	NIE	93,6	91,5	TAK	3,3	4,5	NIE
D	52,5	54	NIE	85,9	91,5	NIE	2,4	4,5	NIE
E	61,1	54	TAK	88,1	91,5	NIE	3,1	4,5	NIE
F	39,2	54	NIE	94,6	91,5	TAK	5,4	4,5	TAK
G	55,3	54	TAK	94,7	91,5	TAK	10,7	4,5	TAK

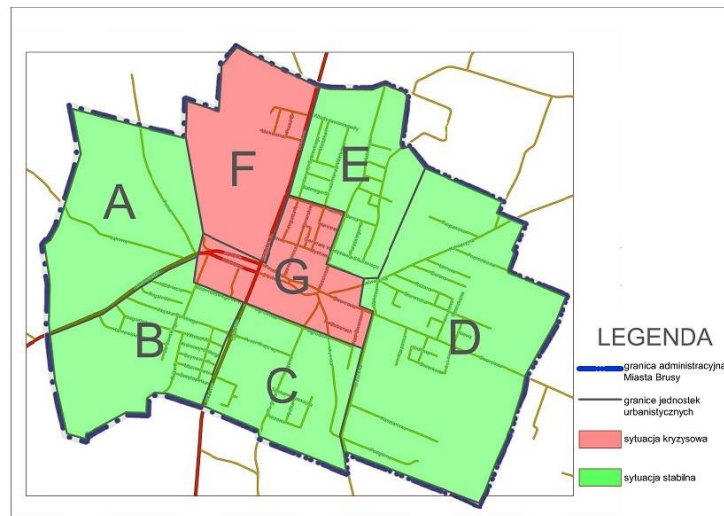
Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

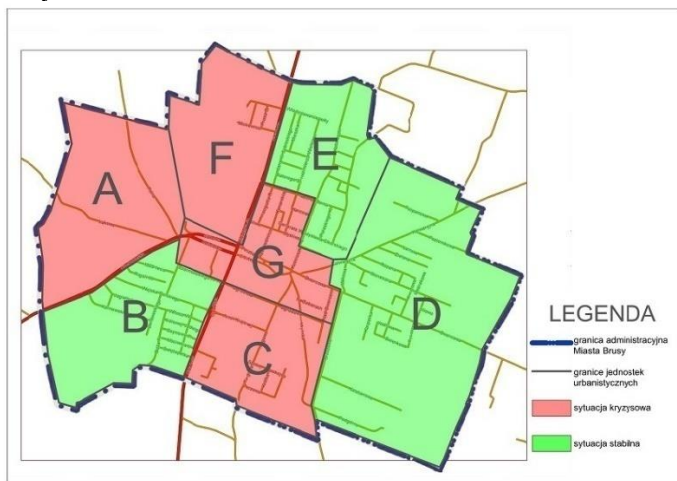
Rysunek 15 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 14 – udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków

Rysunek 17 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 16 – udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków

Rysunek 16 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 15 – udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków

8. Podsumowanie - analiza sytuacji w jednostkach urbanistycznych

Celem przeprowadzonej i przedstawionej powyżej szczegółowej analizy zróżnicowania wewnątrzmijskiego w Brusach było wskazanie tych obszarów, na których sytuacja w podsystemach społecznym, gospodarczym i przestrzennym jest trudniejsza niż w całym mieście. Obszary charakteryzujące się kryzysową sytuacją wymagają bowiem pomocy i interwencji publicznej, ponieważ same nie są w stanie wygenerować odpowiednio silnych impulsów rozwojowych.

Analizie poddano sytuację w Brusach w poszczególnych jednostkach urbanistycznych za pomocą 16 wskaźników (7 w podsystemie społecznym, 4 w podsystemie gospodarczym i 5 w podsystemie przestrzennym). Najgorszą sytuację zdiagnozowano w ramach jednostki urbanistycznej G. Sytuacja kryzysowa w jej obrębie została potwierdzona przez 14 wskaźników (Tabela 12). Wskaźnik gospodarczy nr 7 – odsetek bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych nie potwierdził trudnej sytuacji w jednostce w tej materii. Zaznaczyć należy jednak, że jednostka urbanistyczna G charakteryzuje się największym odsetkiem bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych, spośród wszystkich badanych jednostek w Brusach. Sytuacja kryzysowa w ramach tej jednostki w oparciu o wskaźnik 7 została potwierdzona w wyniku zestawienia wartości otrzymanych dla poszczególnych jednostek urbanistycznych ze średnią dla miasta.

Sytuacja kryzysowa w jednostce urbanistycznej G w podsystemie przestrzennym nie została także potwierdzona w przypadku analizy wskaźnika 9 – przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m²). Każda badana jednostka urbanistyczna w Brusach charakteryzuje się większą średnią powierzchnią lokalu na osobę niż wartość referencyjna w województwie pomorskim. Analizie poddano zatem dodatkowy wskaźnik fakultatywny w ramach kryterium przestrzennego – udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków (wskaźnik 16), w oparciu o który zdiagnozowano trudną sytuację w jednostkach F oraz G.

W celu dokonania oceny sytuacji w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zbiorczo w ramach wszystkich trzech analizowanych podsystemów zsumowano liczbę wskaźników, które w danej jednostce potwierdzają występowanie trudnej sytuacji (Tabela 12, Rysunek 18). Tak jak wyżej wspomniano analizie poddano łącznie 16 wskaźników. Przyjęto następujące kryteria ocen, w zależności od liczby wskaźników, które potwierdziły niekorzystną sytuację:

- 0 – sytuacja bardzo dobra;

- 1 – 6 – sytuacja stabilna;
- 7 – 9 – sytuacja umiarkowana;
- 10 – 13 – sytuacja zła;
- 14 – 16 – sytuacja kryzysowa.

Przyjęto, iż sytuacja kryzysowa zdiagnozowana zostaje w przypadku potwierdzenia trudnej sytuacji co najmniej przez 14 z 16 analizowanych wskaźników. Z otrzymanej bowiem informacji zawartej w piśmie Dyrektora Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego nr DPR-R.40.1.2014 z dnia 26 marca 2015 r., wynika, że w aktualizacji Wytycznych dotyczących programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 Instytucja Zarządzająca dostosuje kryteria wyboru obszarów do objęcia interwencją w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego do możliwości pozyskania danych poprzez umożliwienie samorządom miast rezygnacji z jednego ze wskaźników obligatoryjnych w każdym z trzech podsystemów oceny, tj. w podsystemie społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Miasto i Gmina Brusy może zatem zrezygnować z analizy wskaźnika obligatoryjnego 7 – odsetek bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych - w ramach podsystemu gospodarczego, oraz ewentualnie także ze wskaźnika 9 – przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę – w ramach podsystemu przestrzennego, który jednak został zastąpiony dodatkowym wskaźnikiem fakultatywnym.

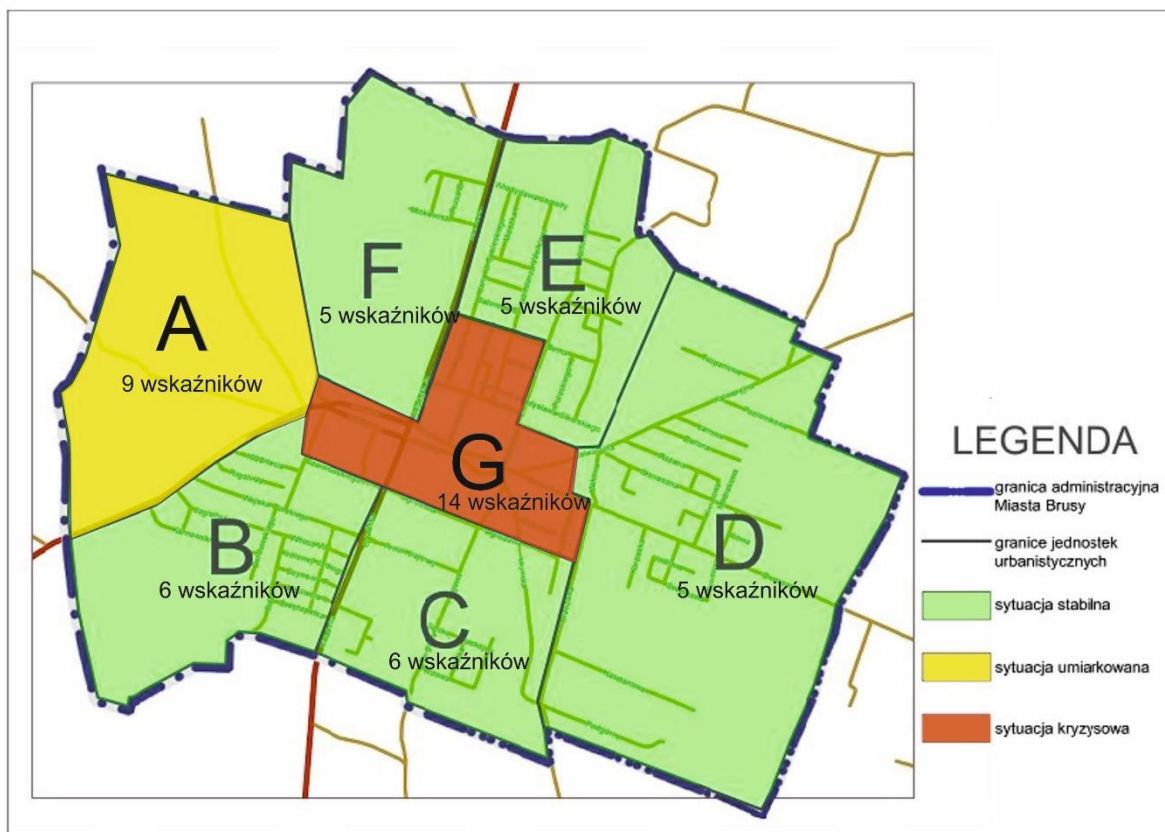
Tabela 12 Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Jednostka urbanistyczna	Obligatoryjne									Fakultatywne							Ilość wskaźników potwierdzających sytuację kryzysową	Sytuacja w ramach jednostki
	Społeczne				Gospodarcze			Przestrzenne		Społeczne			Gospodarcze	Przestrzenne				
	Wskaźnik 1 – Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Wskaźnik 2 – Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik 3 – Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wskaźnik 4 – Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności	Wskaźnik 5 – Odsetek osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Wskaźnik 6 – Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Wskaźnik 7 – Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych	Wskaźnik 8 – Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1970 w ogólnej liczbie	Wskaźnik 9 – Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m ²)	Wskaźnik 10 – Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	Wskaźnik 11 – Czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności	Wskaźnik 12 – Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności	Wskaźnik 13 – Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Wskaźnik 14 – Udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik 15 – Udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków	Wskaźnik 16 – Udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków		
Stwierdzona sytuacja kryzysowa w ramach wskaźnika (TAK/NIE)																		
A	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	9	umiarkowana
B	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE	6	stabilna
C	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	6	stabilna
D	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	5	stabilna
E	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	5	stabilna
F	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	5	stabilna
G	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	14	kryzysowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 18 Podsumowanie analizy wskaźnikowej – sytuacja w ramach jednostek

W oparciu o tak przyjęte kryterium oceny, sytuację stabilną stwierdzono na obszarach jednostek urbanistycznych B, C, D, E oraz F. Umiarkowaną sytuacją charakteryzuje się jednostka A. Stan kryzysowy we wszystkich trzech analizowanych podsystemach zdiagnozowano jedynie w przypadku jednostki G.

Miasto i Gmina Brusy rewitalizacją zamierza objąć obszar jednostki urbanistycznej G. Dla tego obszaru opracowany zostanie projekt zintegrowany. Trwałe efekty działań rewitalizacyjnych możliwe są do uzyskania bowiem jedynie w przypadku ich koncentracji na stosunkowo niewielkim obszarze, wymagającym szczególnego rodzaju interwencji. Obszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1 093 osoby (według stanu na dzień 31.12.2012 r.), co stanowi 22% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Zasięg obszaru zdegradowanego prezentuje Rysunek 19.

Rysunek 19 Zasięg obszaru zdegradowanego wyznaczonego do rewitalizacji

Spis tabel

Tabela 1 Katalog wskaźników obligatoryjnych wraz z określeniem źródeł pozyskania danych oraz wartości referencyjnych wskaźników dla Województwa Pomorskiego	5
Tabela 2 Katalog wskaźników fakultatywnych wraz z określeniem źródeł pozyskania danych oraz średnich wartości dla miasta Brusy	6
Tabela 3 Zasięg wyodrębnionych jednostek urbanistycznych w mieście Brusy wraz z danymi na temat liczby ludności (według stanu na 31.12.2012 r.)	7
Tabela 4 Dane wyjściowe do obliczenia wskaźników obligatoryjnych w podziale na jednostki urbanistyczne.....	12
Tabela 5 Dane wyjściowe do obliczenia wskaźników fakultatywnych w podziale na jednostki urbanistyczne.....	13
Tabela 6 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu społecznego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne	16
Tabela 7 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu społecznego w oparciu o wskaźniki fakultatywne	19
Tabela 8 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu gospodarczego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne	23
Tabela 9 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu gospodarczego w oparciu o wskaźniki fakultatywne	25
Tabela 10 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu przestrzennego w oparciu o wskaźniki obligatoryjne	28
Tabela 11 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych w ramach podsystemu przestrzennego w oparciu o wskaźniki fakultatywne.....	31
Tabela 11 Podsumowanie analizy wskaźnikowej	35

Spis rysunków

Rysunek 1 Podział miasta Brusy na jednostki urbanistyczne	9
Rysunek 2 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 1 – liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. ludności	17
Rysunek 3 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych - wskaźnik 2 – udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.....	17
Rysunek 4 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych– wskaźnik 3 – liczba przestępstw na 1 tys. ludności.....	17

Rysunek 5 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 4 – liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności.....	17
Rysunek 6 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 10 – wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę.....	20
Rysunek 8 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych– wskaźnik 11 – czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności	20
Rysunek 9 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 12 – liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności.....	20
Rysunek 10 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 5 – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.....	24
Rysunek 11 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych– wskaźnik 6 – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób.....	24
Rysunek 12 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 7 – odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych	24
Rysunek 13 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 13 – wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca.....	26
Rysunek 14 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 8 – udział budynków mieszkalnych wybudowanych przez 1970 rokiem w ogólnej ich liczbie	29
Rysunek 15 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 9 – przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na osobę (m ²).....	29
Rysunek 16 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 14 – udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków	32
Rysunek 17 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych – wskaźnik 15 – udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków	32
Rysunek 18 Ocena sytuacji w jednostkach urbanistycznych– wskaźnik 16 – udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków	32
Rysunek 19 Podsumowanie analizy wskaźnikowej – sytuacja w ramach jednostek.....	36
Rysunek 20 Zasięg obszaru zdegradowanego wyznaczonego do rewitalizacji	37

Załącznik 1 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie społecznym

Jednostka urbanistyczna	WSKAŹNIKI KLUCZOWE				WSKAŹNIKI FAKULTATYWNE			
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys. ludności	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	Odsetek dzieci i młodzieży nie otrzymujących promocji do następnej klasy w szkołach podstawowych i gimnazjach	Czyny karalne nieletnich na 1 tys. ludności	Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych na 1 tys. ludności
A	77,7	15,0	48,5	43,7	1 878,72	0	0	4,9
B	48,9	8,2	8,2	11,4	425,34	0,8	0	2,4
C	57,8	9,0	14,1	9,9	1 225,43	2,9	0	9,9
D	84,3	8,1	0	10,2	754,45	0	0	3
E	24	7,8	0	16	1 263,00	0	0	6
F	68,3	11,6	0	20,1	400,81	0	0	12
G	75,9	8,1	36,6	28,4	1 010,21	1,9	0,9	4,6
Miasto	62,8	8,6	14,1	16,9	888,77	0,9	0,2	5
Pomorskie	52,9	2,4	6,3	27,7				

Załącznik 2 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie gospodarczym

Jednostka urbanistyczna	WSKAŹNIKI KLUCZOWE			WSKAŹNIK FAKULTATYWNY
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie ludności	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca
A	5,8	16	14,8	538,41
B	6,8	10,3	7,7	105,59
C	6,3	12	10,8	326,22
D	7	7,6	10,4	88,17
E	5,6	7,6	12,2	79,67
F	10,4	16,1	13,6	731,69
G	9,8	16,7	15	193,16
Miasto	7,4	11,7	11,5	199,61
Pomorskie	11,6	16,4	28,3	

Załącznik 3 Ocena jednostek urbanistycznych w podsystemie przestrzennym

Jednostka urbanistyczna	WSKAŹNIKI KLUCZOWE		WSKAŹNIKI FAKULTATYWNE		
	Liczba budynków wybudowanych przed 1970 rokiem do ogólnej liczby budynków	Przeciętna powierzchnia lokalu na osobę (m ²)	Udział procentowy budynków generujących niskie emisje w ogólnej liczbie budynków	Udział procentowy budynków wymagających remontu w ogólnej liczbie budynków	Udział procentowy obiektów zabytkowych wymagających rewitalizacji w ogólnej liczbie budynków
A	55	30,8	50	94,4	1,6
B	17,9	27,8	65,2	90,7	0
C	39,2	28,2	43,1	93,6	3,3
D	30,4	30	52,5	85,9	2,4
E	14,9	39,5	61,1	88,1	3,1
F	42	28,3	39,2	94,6	5,4
G	46,2	30,9	55,3	94,7	10,7
Miasto	31,6	30,3	54	91,5	4,5
Pomorskie	42,3	23			